

Bud, ſom Krigen fører med ſig, ſkal jeg ikke her indlade mig paa at udvilde. Jeg ſkal blot ſøge at oplyſe, hvad der maatte være det Rette, med nogle Exempler. Man kan ſige, det er et helligt Kald, der gives Forældre, naar Gud veſfigner dem med Børn, hvis Opdragelſe de her antage ſig. Nu kunde det jo være Tilfældet, at den, der havde et ſaadant ſæregent Kald med Henſyn til ſine Børn, kunde komme til at beklæde et Dommerembede. Det kunde være muligt, at den, der ſaaledes kom til at ſidde paa Dommerſtolen, ſaae ført frem for ſig ſit eget Børn, ſin egen Søn. Det kunde være muligt, at Forbrydelsen var af den Art, at den medførte Dødsſtraffen, hvis Loven ſkulde følges. Var der da ikke tvende Stemmer i hans Indre? Var der da ikke et dobbelt Kald? Var ikke Pligt i Strid med Pligt. Vi vide, hvorledes de gamle Romere ſvarede derpaa. De priſtede deres Førſteconſul, der var med at forjage Kongemagten fra Rom, da han ſad paa Dommerſtolen, og den, der førtes frem for ham ſom ſkyldig i at have villet føre Kongemagten tilbage, var hans egen Søn. Han tvivlede intet Dieblif, men dømte ham til Døden. Ja, Romerne vare et haardt, herſkeſygt, næſten raat Folk, der endnu i ſine Velmagts- og Udviklingsdage kunde glæde ſig ved at ſee Gladiatører myrde hverandre i hele Folkets Paafyn, men jeg troer, at intet Chriſteligt Folk vilde finde ſig deri; man vilde fritage enhver Fader for at dømme ſin Søn, ja formene ham at gjøre det og ſætte en Anden dertil. — Dette er kun et Exempel paa Strid mellem Pligter; man kunde anføre flere. Jeg troer, at det ſæregne Kald, hvormed en Geiſtlig er kaldet, har ſtore Fordringer til ham, og at han derfor vel maa betænke ſig, efterat han har taget den Indvielſe, ſom ſkulde ſondre ham fra andre Chriſtne og gjøre ham ſkiftet til at udfylde ſin ſæregne Plads ſom Kirſens Tjener, at han, ſiger jeg, maatte blive lidt tvivlſom, om det var ham ſom ſaadan tilladt i Krigen at føre et Væрге, ſom let i hans Haand maatte kunne blive beplettet med Sjendens Blod.

Jeg har derfor, da det nu er kommet ſaa vidt, at Loven ſkal antages eller forkaſtes, ikke

kunnet undlade at udtale mig derom, for idetmindſte at viſe det Standpunkt, ſom jeg troer at burde indtage overfor diſſe Fordringer paa, at de Geiſtlige — deres Ordination uagtet — ſkulde aftjene deres Værnepligt. Der er ogſaa en anden ſæregen Anledning, der har bragt mig til at træde frem. Hvis det, ſom det af den ærede Ordfører blev berørt, ſkulde blive Tilfældet, at Regjeringen udfædte en Beſkjendtgjørelſe om, at theologiſke Candidater ikke kunde vente at komme i Betragtning til Beſordring og Anſættelſe og ordineres, medmindre de førſt havde aftjent 5 Aar af deres Værnepligt, ſaa vilde Biſkopperne være fritagne for alle Forlegenheder i den Henſeende. Hvis dette imidlertid ikke blev Tilfældet, hvis Regjeringen ikke udtalte ſig derom, og Candidater, efter at være kaldede, kom til Biſkoppen med Forlangende om at ordineres, ſkulde han da kunne fordrø, at de forinden fremlagde Beviis for, at de havde udtjent deres Værnepligt i 5 Aar; ſkulde han viſe dem bort, eller — denne Mangel uagtet — ordinere dem? Jeg vilde anſee det for rigtigt at udbede mig Miniſteriets Afgjørelſe af dette Spørgſmaal. Kun Indfødtte blive, ſaavidt jeg veed, naar Udſkrivning finder Sted, optagne i Rullen, og ingen Fremmed kan vente at ſaae Indfødsret, derſom han ikke førſt forelægger Beviis for, at han er løſt fra ſit underſaatlige Forhold til den Konge, til hvis Underſaatter han tidligere hørte. Ja, noget Egnende finder Sted, idet en Candidat, der har aftjent ſin Værnepligt i de 5 Aar, melder ſig til at blive ordineret. Han er den borgerlige Dyrighed, hvis Underſaat han oprindeligt er, Eydighed ſkyldig; han maa, hvis han udſkrives, og det bliver Krig, gaae, hvor den ſender ham, gaae i Krigen, og gjøre den Gjerning, han der er ſat til, hvad Ddelæggeſe der end afſtedkommes, hvor ſørgelige Virkingerne deraf end blive. Har han ikke løſt ſig fra det oprindeligt underſaatlige Forhold, ſom han med Henſyn til denne Pligt ſtaaer i til Staten, kan det være tvivlſomt, om man kan ſige, at han i alle Henſeender kan paatage ſig de Forpligtelſer, han paalager ſig ved at lade ſig indvie til Kirſens Tjener. Imidlertid tør man vel vente, at Regjeringen, ſom er nærmefſt dertil, vil meddele Dplyſning,